

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av arbetet för att fler barn
ska delta i utbildningen i förskolan i förskolan
Rödmyran och Stockholms kommun**

Inledning

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av *arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskolan* i förskolan Rödmyran och Stockholms kommun. Kvalitetsgranskningen genomfördes under hösten 2024.

Vid kvalitetsgranskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 4 december 2024.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen senast den 5 juni 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsbehov. Stockholms kommun har inkommit med en sådan redovisning den 27 maj 2025.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Rektorns arbete för att öka närvaron i förskolan

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom området.

Huvudmannens stöd till rektorn i arbetet med att främja närvaron

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom området.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Rektorns arbete för att öka närvaron i förskolan

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tydliggöra hur arbetet med att främja närvaro ska bedrivas och utvecklas.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att rektorn har lett diskussioner och lyft upp betydelsen av närvaro i förskolan under arbetsplatsträffar. Vidare har en kompetensutvecklingsinsats genomförts där medarbetare har lyssnat på en digital föreläsning om närvaro i förskolan. Det framgår även att det som ett led i att främja närvaron har förts in i enhetens verksamhetsplan att alla avdelningar ska börja dagen med en morgonsamling, vilket uppges ha blivit en viktig händelse och en god rutin som motverkar att barnen kommer sent till förskolan. Enligt redovisningen bildar sammantaget åtta pedagoger, som representerar fyra olika förskolor inom förskolans enhet, en barnombudsgrupp. I den gruppen har närvaro diskuterats och framöver kommer ett fokus på att främja närvaro att antas, som en grund för att skapa en samsyn kring närvaroarbetet. Härtill deltar rektorn i förvaltningens arbetsgrupp, där erfarenheter delas och behov av stöd lyfts fram.

Av huvudmannens redovisning framgår att åtgärderna ännu bara påbörjats, såsom aktiviteten morgonsamling, men enligt redovisningen har vissa positiva effekter redan kunnat identifieras då det ger en viktig signal till vårdnadshavare om att förskolans utbildning och undervisning startar. Vidare visar barnen en glädje och förväntan inför samlingarna där barnen blir delaktiga och får inflytande över utbildningen. Enligt redovisningen kommer rektorns arbete med att driva och utveckla det närvarofrämjande arbetet framöver även att utgå från de rutiner och handlingsplaner som har tagits fram på förvaltningsnivå. När de nya rutinerna ska vara fullt implementerade framgår dock inte av redovisningen. Däremot framgår att föräldrasamverkan och information till vårdnadshavare om vikten av närvaro samt hur scheman läggs in i förskolans system kommer att fortgå i samband med föräldramöten.

Mot bakgrund av ovanstående gör Skolinspektionen bedömningen att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom området. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för att det påbörjade och planerade arbetet fortskrider framöver.

Huvudmannens stöd till rektorn i arbetet med att främja närvaron

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver fortsätta utveckla arbetet med att följa upp och analysera rektorns arbete med att främja närvaro. I detta ingår även att ta reda på vilket stöd rektorn behöver i arbetet.

Av huvudmannens redovisade åtgärder framgår att en arbetsgrupp har tillsatts för att ta reda på vilket stöd rektorer behöver i arbetet med närvaro. Arbetsgruppen består av fyra rektorer och en specialpedagog och leds av en utredare. Vidare leder den specialpedagog som ingår i arbetsgruppen ett förvaltningsövergripande barnombudsamordnarnätverk, där barnombudssamordnare från förvaltningens samtliga förskoleenheter ingår och även i detta nätverk finns ett fokus på närvaro i förskolan under 2025. Vilka behov som framkommer i samband med dessa nätverk följer förvaltningen sedan upp med rektorer. Då det framkommit att rektorer behöver stöd i form av gemensamma rutiner och dokument har arbetsgruppen tagit fram följande: en rutin för hur pedagoger ska agera när ett barn är frånvarande, en handlingsplan som beskriver vikten av att arbeta med närvaro och frånvaro samt innebörden av oroande frånvaro liksom hur förskolans ansvar och arbetsgång ska se ut och slutligen ett kartläggningsdokument vid oroande frånvaro som ska användas vid möte med vårdnadshavare. Huvudmannen anger att arbetsgruppen även har lyft fram ett behov av ett gemensamt material riktat till vårdnadshavare, vilket har tagits fram och används sedan januari månad. Materialet fungerar som ett stöd till pedagogerna i deras arbete med att informera och berätta om förskolans betydelse. Framöver kommer materialet även att kompletteras med information om hur förvaltningen arbetar med närvaro och än tydligare beskriva varför närvaro i förskolan är viktigt. Enligt huvudmannens redovisning har en plan för implementering av ny rutin, handlingsplan och andra dokument tagits fram. Hur planen ser ut framåt framgår dock inte av huvudmannens redovisning. Däremot framgår att ett diskussionsmaterial riktat till pedagoger kommer att ingå som en del av implementeringen, i syfte att skapa en samsyn kring närvaroarbetet i förskolan. Härutöver har huvudmannen identifierat ett behov av stöd i att ta fram närvarostatistik och huvudmannen kommer därför att ta fram ett stödmaterial för att underlätta rektors arbete.

Det framgår också av huvudmannens redovisning att det i huvudmannens uppföljning av rektors närvarofrämjande arbete vid förskolan Rödmyran har visat sig att det är viktigt att lyfta frågor om närvaro och att ge tid för att skapa en samsyn och en tydlig gemensam riktning för arbetet, exempelvis i samband med arbetsplatsträffar. Framöver planerar huvudmannen för att följa upp användningen och effekten av den nya rutinen och de framtagna dokumenten, efter att dessa har implementerats i verksamheten. I den uppföljningen kommer det att ingå mätningar av närvarostatistik före och efter införandet för att kunna göra jämförelser.

Mot bakgrund av ovanstående gör Skolinspektionen bedömningen att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten

inom området. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för att det påbörjade och planerade arbetet fortskrider framöver.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Therése Mineur

Föredragande

Signerat av: Therése Mineur

Bilaga 1: Författningsstöd

2 kap. 8 § skollagen (2010:800)

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

4 kap. 3 § skollagen

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

4 kap. 4 § skollagen

Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

4 kap. 5 § skollagen

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls

8 kap. 2 § skollagen

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.

8 kap. 3 § skollagen

Barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i någon utbildning för fullgörande av skolplikten ska erbjudas förskola enligt vad som anges i 4-7

§§. Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger. *Lag (2017:1115)*.

8 kap. 4 § skollagen

Barn ska från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola under minst 525 timmar om året, om inte annat följer av 5-7 §§.

8 kap. 5 § skollagen

Barn ska från och med ett års ålder erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

8 kap. 6 § skollagen

Barn, vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga enligt föräldraledighetslagen (1995:584) för vård av annat barn, ska från och med ett års ålder erbjudas förskola under minst tre timmar per dag eller 15 timmar i veckan.

8 kap. 7 § skollagen

Barn ska även i andra fall än som avses i 5 och 6 §§ erbjudas förskola, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

8 kap. 12 § skollagen

Hemkommunen ansvarar för att utbildning i förskola kommer till stånd för alla barn i kommunen som ska erbjudas förskola och

1. vars vårdnadshavare önskar det, eller
2. som ska tas emot i förskolan efter ett erbjudande om plats enligt 14 a §.

Hemkommunen får fullgöra sina skyldigheter genom att erbjuda barnet motsvarande utbildning i fristående förskola.

Om det finns särskilda skäl, får hemkommunen komma överens med en annan kommun om att denna i sin förskola ska ta emot barn vars utbildning hemkommunen ansvarar för.

8 kap 12 a §

Hemkommunen ska genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som inte har en plats i förskola och informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola.

Första kontakten ska tas inför hösten det år barnet fyller tre år. Kontakt ska sedan tas inför varje höst och varje vår då barnet inte har en plats i förskola. Sista kontakten ska tas inför våren det år barnet fyller sex år.

Kommunen behöver inte ta kontakt enligt första stycket med vårdnadshavare till barn som inte är folkbokförda i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481).

8 kap 14 a §

Ett barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § ska av hemkommunen erbjudas en plats vid en förskoleenhet även utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare om

1. barnet är fött utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år, eller
2. barnets vårdnadshavare som är bosatta i Sverige är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år.

Kommunen ska sträva efter att erbjuda även andra barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som har behov av förskola för en bättre språkutveckling i svenska en plats vid en förskoleenhet utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare.

8 kap. 14 b §

Kommunen behöver inte erbjuda en plats enligt 14 a § om barnet inte är folkbokfört i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Kommunen behöver inte heller erbjuda en plats enligt 14 a § första stycket om det med hänsyn till barnets levnadsförhållanden eller situation i övrigt är uppenbart obehövligt.

8 kap. 14 c §

Ett erbjudande om plats enligt 14 a § ska ges från och med hösten det år barnet fyller tre år. Erbjudandet ska lämnas till barnets vårdnadshavare senast tre månader före det datum då barnet tidigast kan tas emot.

Kommunen ska hålla platsen reserverad för barnet till och med en månad efter det datum då barnet tidigast kan tas emot. Kommunens skyldighet att hålla platsen reserverad upphör om barnet inte börjar i verksamheten inom den tiden eller det framgår på något annat sätt att det inte finns önskemål om den erbjudna platsen.

Ett nytt erbjudande om plats ska lämnas inför varje höst barnet inte har en plats i förskola till och med det år då barnet fyller fem år.

29 kap. 19 § skollagen

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, förskoleklasser, grundskolor, anpassade grundskolor, fritidshem, gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen. Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen.

Förordning (2018:15) om läroplan för förskolan (Lpfö)**2.4 Förskola och hem**

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen.

2.8 Rektorns ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för förskollärare, barnskötare och övrig personal vid förskoleenheten har rektorn det övergripande ansvaret för att utbildningen som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att (bland annat)

- varje barn tillsammans med vårdnadshavare får en god introduktion i förskolan
- utveckla formerna för samarbete mellan förskolan och vårdnadshavare och informera dem om förskolans mål och sätt att arbeta

Prop. 2021/22:132 Förskola för fler barn, s. 8, 12, 16-17, 23, 51-53 och 132